

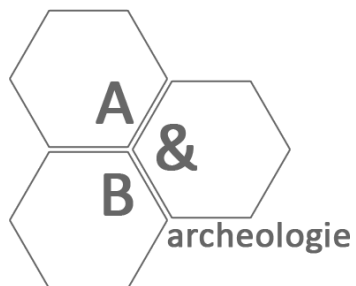
2021.055

Nota Schendelbeke Kulvestraat

Programma van maatregelen na
natuurwetenschappelijk onderzoek

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Sander DEBRABANDERE

25-1-2022

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Kulvestraat te Schendelbeke (Geraardsbergen, provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een landschappelijk booronderzoek, eventueel gevolgd door een verkennend en waarderend booronderzoek en/of proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites, en een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In de nota², werden de eerste resultaten van deze onderzoeken beschreven. Daarbij werd een verder natuurwetenschappelijk onderzoek geadviseerd op enkele stalen, afkomstig uit een houtskoolrijke kuil. De resultaten van het vooronderzoek en het natuurwetenschappelijk onderzoek worden samengevoegd in deze nota na natuurwetenschappelijk onderzoek.

Het landschappelijk booronderzoek en het proefsleuvenonderzoek vonden plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het boorplan zoals opgesteld in de bureaustudie voorzag 5 landschappelijke boringen. Dit plan kon volledig en zonder problemen worden gevolgd. Verdere verkennende/waarderende boringen bleken niet nodig, gezien geen volledige intacte bodemopbouw werd vastgesteld. De gegevens tonen aan dat geen *in situ* steentijdvindplaats aanwezig is.

Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 2 parallelle noord- zuid georiënteerde sleuven. Dit plan werd volledig uitgevoerd. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd om duidelijkheid te krijgen in bepaalde sporen of om de schijnbare afwezigheid van sporen na te gaan. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na afronding van het onderzoek werden de sleuven opnieuw gedicht.

De advieszone voor verder onderzoek was ca. 4560m² groot. Van deze onderzoekbare zone werd 490m² (10,7%) onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald. Het onderzoek kon desondanks een goed licht werpen op het archeologisch potentieel van de site. Er werd slechts één relevant spoor aangetroffen, dat volledig onderzocht werd tijdens het vooronderzoek. Elders zijn het voornamelijk verstoringen en recente sporen die werden waargenomen.

Binnen het plangebied werd slechts 1 archeologisch spoor aangetroffen. Het betreft een Romeins brandrestengraf (S1). Verder werden nog enkele recente sporen, opgemeten als verstoorde zones, gattesteerd. Rondom het graf werd een breed kijkvenster aangelegd om na te gaan of het spoor deel uitmaakt van een grotere sporencluster. Dit bleek echter niet (langer) het geval. Rondom het

¹ Deryckere 2021 ; Van Goidsenhoven 2021.

² Acke et al. 2021a, 2021b.

brandrestengraf werd een sterk verstoorde zone geattesteerd. Er kan dus gesteld worden dat er geen archeologische site (meer) aanwezig is binnen de grenzen van het plangebied, en dat het om een geïsoleerd graf gaat, hoewel dit niet langer met zekerheid gesteld kan worden omwille van de hoge verstoringsgraad rondom het spoor. Het aangetroffen spoor werd volledig onderzocht tijdens het proefsleuvenonderzoek. De houtskoolrijke kuil S1 werd bemonsterd met het oog op ¹⁴C-datering en anthracologisch onderzoek, daarnaast zal fysisch antropologisch onderzoek gebeuren op het verbrand botmateriaal. De Romeinse *sestertius* uit het graf zal worden opgegeven voor conservatie.

Uit de bureaustudie blijkt dat er in de onmiddellijke omgeving van het plangebied archeologische sites voorkomen uit verschillende periodes.

Gezien tijdens het proefsleuvenonderzoek slechts weinig archeologisch relevante grondsporen werden aangetroffen, zal een verder veldonderzoek geen extra kenniswinst opleveren over de ontwikkeling van het plangebied. Wel dient een verder onderzoek *ex situ* in de vorm van een natuurwetenschappelijk onderzoek te gebeuren op de stalen afkomstig van brandrestengraf S1. Een verder natuurwetenschappelijk onderzoek in de vorm van een ¹⁴C-datering en een anthracologisch onderzoek op de ingezamelde houtskool, en een fysisch antropologisch onderzoek op het ingezamelde verbrand bot, zal meer informatie opleveren naar datering en houtsamenstelling van het spoor en levert mogelijk meer details op over de overledene. Daarnaast zal de conservatie op de Romeinse munt mogelijk een scherpere datering kunnen leveren voor het graf.

De ¹⁴C-datering toonde aan dat het brandrestengraf te dateren is tussen 30 en 210 n.C. (95,4% waarschijnlijkheid). Uit het anthracologisch onderzoek is gebleken dat de houtskoolsamenstelling van het brandrestengraf louter fragmenten stamhout bevat. Het overgrote deel van de fragmenten is toe te schrijven aan eik (96%). Daarnaast werden enkele fragmenten els, haagbeuk en beuk geïdentificeerd. Het gaat om lokaal hout dat doelbewust werd ingezameld om zijn gunstige brandeigenschappen. Het fysisch antropologisch onderzoek geeft daarnaast aan dat het individu vermoedelijk een leeftijd tussen ca. 20 en 40 jaar moet hebben gehad. De aangetroffen *sestertius* bleek ook na conservatie zeer slecht bewaard te zijn. Op de achterzijde kon louter nog een staande godin worden onderscheiden. De voorzijde bleek te slecht bewaard om nog een identificatie mogelijk te maken. Vermoedelijk dateert de munt uit de 2de eeuw n.C.

Het onderzoek kan nu als voltooid worden beschouwd. Er is geen verder archeologisch traject meer nodig.